Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL.CV. № 18 WEDNESDAY, JANUARY 28 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 –ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ І НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 28-го СІЧНЯ 1998 р. Ч. 18 РІК CV

Конвенційний комітет УНСоюзу в Торонто відбув наради

Парсиппані, Н. Дж. — УНСоюз вперше за 104-річну історію свого існування відбуватиме з черги 34-ту Конвенцію на території Канади у Торонто, де проживає велика частина його членства. Конвенція почнеться 15-го травня 1998 року і триватиме п'ять днів.

Місцевий Конвенційний комітет, який очолює о. д-р Мирон Стасів, радний УНСоюзу, відбув чергові наради в неділю, 28-го грудня минулого року, на якому пороблено підсумки проведеної праці та встановлено календар завдань ще до виконання за короткий час. На цих нарадах була присутня Уляна М. Дячук, предсідник УНСоюзу.

Брали участь також голови комісій: Василь Дідюк — Комісія преси; Ярослава Зорич — Концертова комісія; Анна Бурій — Бенкетова комісія і Стефан Чолій — Інформаційна комісія. Протоколував секретар Іван Шлапак, а касир Конвенційного комітету інж. Роман Бенеш реферував фінансові справи. До комітету кооптовано Василя Шарвана, довголітнього секретаря 407-го Відділу та колишнього голову Округи.

Комітет заслухав пропозицію Управи хору „Веснівка", — який погодився приготовити концерт у рамках конвенційної програми у неділю, 17-го травня, та запропонував його бюджет.

Концерт відбудеться у церкві св. Патрика, вул. Дандас і МекКол. Церква ця поміщує 1,000 осіб. Конвенційний комітет сподіється, що конвенційні делегати враз із родинами та велика українська громада Торонто загостять на цей концерт. Квитки вступу встановлено по 20 дол. для дорослих та 10 дол. для дітей до 12 літ. Крім хору „Веснівка" на концерті виступатиме перший раз у Торонто співачка Олексіс Кохан з Вінніпегу.

Передискутовано можливості вислухати Служби Божої у неділю, 17-го травня у місцевих українських церквах.

Конвенційний комітет займається збіркою оголошень до конвенційної книжки і цей обов'язок перебрав на себе інж. Роман Бенеш. Також затверджено відбуття традиційного бенкету, який пляниться на суботу, 16-го травня, у готелі Гілтон, де проходитиме Конвенція УНСоюзу.

Конвенційний комітет сподіється на чисельну участь у бенкеті місцевої української громади.

О. Литвак зрезиґнував

Київ(Р.Р.). — У п'ятницю, 23-го січня, Олег Литвак на пресовій конференції заявив про свою резиґнацію з посту виконуючого обов'язки генерального прокурора. Він підписав наказ про призначення тимчасово виконуючим обов'язки генерального прокурора свого першого заступника Богдана Ференця.

За словами О. Литвака, його зареєстрували кандидатом на депутата від галицької виборчої округи ч. 77 Івано-Франківської області, про що він отримав посвідчення 23-го січня. На його думку, Верховна Рада третього скликання буде менше сполітизована ніж нинішня. Він також висловив переконання, що парляментаристи повинні відмовитися від депутатської недоторканости.

Як відомо, О. Литвака на пості генерального прокурора не затвердила Верховна Рада і вже немає надії, що затвердить, особливо після того, як лівих почала підтримувати група „Єдність", очолювана Павлом Лазаренком.

На прохання журналістів О. Литвак розповів про постанову ч. 49-800 з 22-го січня 1997 року, якою порушено кримінальну справу. Постанову підписав начальник Головного управління Віктор Шевченко. І було це тоді, коли сам О. Литвак ще не виконував обов'язки генерального прокурора. В. Шевченко отримав матеріяли від парляментського Комітету боротьби зі злочинністю і корупцією. В них була інформація, що 8-го червня 1993 року з радгоспу „Науковий" Дніпропетровської області на рахунок акціонерного товариства „Літгандед АГ" в Цюріху, Швайцарія, який належить приватній особі, переведено 1,205,000 дол. Згодом на той самий рахунок, за дорученням Олексія Дитятковського, переведено ще 450,000 дол. Це сталося 26-го червня 1993 року.

Справу порушено за статтею 86 Кримінального кодексу України, у якій ідеться про крадіж в особливо великих розмірах. Тоді ж до Швайцарії скерували спеціяльне доручення і в грудні Генеральна прокуратура отримала відповідь, де сказано, що АТ „Літгандед АГ" в Цюріху зареєстровано 1993 року з рахунками в банку. Ці рахунки відкрито на ім'я громадянина України Лазаренка Павла Івановича, який мешкає в Дніпропетровському на вул. Кірова, 2.

Оскільки гроші вивезено без погодження з Національним Банком України, а рахунки відкрито через інших осіб і їх використовували для приховування валютної виручки, то як виконуючий обов'язки генерального прокурора кримінальну справу він порушив, але не проти П. Лазаренка, а за фактом незаконного відкриття закордонних рахунків на ім'я П. Лазаренка. Литвак висловив здивування, чому цю постанову не згадували тоді, коли П. Лазаренко був прем'єр-міністром України? Крім того, додав О. Литвак, П. Лазаренка вже п'ять разів викликали до прокуратури, але він так і не з'явився. Застосувати відповідні заходи правоохоронні органи не можуть, бо П. Лазаренка захищає статус депутатської недоторканости.

Газета „Сегодня" з 24-го січня повідомила, що на черговій пресовій конференції П. Лазаренко пообіцяв на сесії Верховної Ради України 3-го лютого зняти з себе депутатську недоторканість.

Криза в Білому Домі поглиблюється

Вашінгтон. — Найновіший скандал з приводу непристойної поведінки президента Билла Клінтона з Монікою Левінською, молоденькою працівницею Білого Дому тому три роки, котрий виник у наслідок слідства в справі земельного торгу Вайтвотер незалежним прокуратором Кеннетом Старром, значно захитав стабільність Уряду і самого Президента. Не зважаючи на це, штаб Білого Дому відразу змобілізував усі доступні їм сили та засоби, щоб стримати ці нові зовсім небажані звинувачення в сторону Президента.

Одначе члени кабінету та демократичні конгресмени приватно висловлюють побоювання, що цим разом Б. Клінтон може провалитися. Президентські прихильники намагаються знеславити прокуратора К. Старра, та його методи слідства. Деякі науковці гостро скритикували К.Старра за те, що він зі звичайного слідства перейшов на кримінальне, щоб з'ясувати чи справді Президент заохочував згадану молоду працівницю до кривоприсяги в справі їхніх мнимих сексуальних взаємин. Однак інші знавці кримінального права твердять, що К. Старр мусів перевірити нововиникнений кримінальний слід.

Леґальні та політичні дорадники президента Б. Клінтона вже організуються, щоб протистоятись кримінальним, цивільним і політичним небезпекам, які загрожують президентурі.

Все ж таки, ця справа набрала такого значення, що заглушує інші важливі події.

Китай обмежує релігійну свободу

Пекін. — Державна рада Китаю, тобто кабінет міністрів країни, оприлюднила заяву, яка дає підстави стверджувати, що комуністична китайська влада, не зважаючи на формальну свободу релігії, гарантовану конституцією і підкріплену багатьма міжнародними угодами, продовжує наступ на релігійні громади різних конфесій.

„Деякі шкідливі організації розплодилися в певних регіонах країни і займаються нелегальною і навіть злочинною діяльністю під прикриттям релігійних льозунгів. Вони спотворюють релігійні доктрини, започатковують єресі, обманюють народну масу, відмовляються підкорятися державним законам, закликають до повалення уряду", — говориться, між іншим, у заяві Державної ради.

До „шкідливих організацій" атеїстична верхівка Китаю відносить, зокрема, незалежну християнську Євангелістську Церкву Нового Народження, яка має вже понад мільйон вірних. Церковних провідників арештують, позбавляють праці, виганяють з мешкань. Під час Богослужень віруючим забороняють співати.

Спостерігачі на Заході нову хвилю переслідувань релігії в Китаї пояснюють тим фактом, що все більше китайців переходить у християнство. Хоч урядові чинники в офіційних звітах подають, що кількість християн не перевищує 100 мільйонів осіб, авторитетні китаєзнавці стверджують, що

(Закінчення на стор. 8)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ЗНАЙШЛАСЯ ПРАЦЯ

СТАХАНОВ. — Місцеве швейне підприємство „Луганськлегінвест" надало працю для 500 шахтарів та членів їхніх родин. За рік тут передбачається виробляти по 220,000 виробів для Канади і Німеччини. Чоловіки отримали 150 робочих місць, влаштувавшись закрійниками, механіками, монтажниками тощо.

ВІДЗНАЧАТИМУТЬ СКАСУВАННЯ ПАНЩИНИ

ТЕРНОПІЛЬ. — Згідно з розпорядженням голови обласної державної адміністрації Богдана Бойка, в області відбудуться врочистості з нагоди 150-річчя ліквідації панщини в Галичині. Ця подія відбулася у травні 1848 року. На пам'ять про неї майже в кожному населеному пункті було споруджено хрести і знаки, багато з них збереглося до наших днів.

БУДЕ ВЛАСНА НАФТА

ЛЬВІВ. — Тут до кінця 1998 року передбачається добути перші тонни нафти зі Стінавського родовища. Займається цим українсько-американське спільне підприємство „Бориславська нафтова компанія". Американські партнери уже вклали в проєкт 100 млн. дол. Проєкт передбачає, що підприємство на дві третини забезпечить потреби области пальним.

ПОВЕРТАЮТЬ СПАДЩИНУ І. ОГІЄНКА

КИЇВ. — У приміщенні Патріярхату УПЦ КП відбулася конференція „за круглим столом", на якій обговорено необхідність повернення в Україну духовної спадщини Митрополита Іларіона, в мирі професора Івана Огієнка (1882–1972). Він був засновником і ректором Кам'янець-Подільського університету, міністром освіти в уряду УНР, професором Варшавського університету, Митрополитом Православної Церкви в Канаді.

В ТРУСКАВЦІ БУДЕ ВІЛЬНА ЕКОНОМІЧНА ЗОНА

КИЇВ. — До 15-го лютого Кабінет Міністрів на доручення Президента має підготувати указ про створення в Трускавці вільної економічної зони (ВЕЗ). Проєкт передбачає введення 3-під оподаткування інвестиції, які надходитимуть у Трускавець; відновити курортний збір від вартости подорожі; звільнити від стягання мита медичне обладнання, яке завезуть чужоземні партнери в лікувальні заклади курорту. Крім того, автори проєкту вважають за потрібне, щоб фонди, які надходять з міста в державний іноваційний фонд, у майбутньому залишалися в спеціяльно створеному Трускавецькому валеологічному іноваційному фонді та йшли на розвиток курортного реґіону. Прихильники трускавецької ВЕЗ сподіваються зібрати 150-160 мільйонів гривень, які, за попередніми підрахунками, здатні підняти місто до рівня европейського курорту і привабити до нього заможних клієнтів з-за кордону.

ДЕПУТАТИ ЗАНЕПОКОЇЛИСЯ

КИЇВ. — До Служби Безпеки України раптово надійшла хвиля листів-скарг від багатьох депутатів, які повідомляють про те, що проти них готуються терористичні акти. СБУ повідомила, що інформації, яка це підтверджувала б, немає. Отже листи — не що інше, як фальшива тривога. Голова СБУ Володимир Радченко визнав напруження передвиборчої ситуації й не виключає можливости політичної боротьби. При цьому він додав, що СБУ вживе додаткових заходів для того, щоб вибори пройшли спокійно. „Ми не маємо права займатися оперативно-розшуковою діяльністю щодо парлямедтаристів через їхню недоторканість. Я катеґорично проти того, щоб хтось у країні користувався такими пільгами. Для визначення вини людини існує суд", — сказав В. Радченко.

ЧУЖОЗЕМНІ АВТА БІЛЬШЕ ПОДОБАЮТЬСЯ

КИЇВ. — 25-го січня прем'єр-міністер Валерій Пустовойтенко відвідав центральний авторинок столиці і переконався, що покупці втричі більшу перевагу надають чужоземним моделям, ніж українським. Автомобілі запорізького і луцького автозаводів, „Запорожець" і „Волинь", попитом покищо не користуються. Щодня на великих авторинках в Україні виставляється на продаж біля 2,000 автомобілів, ціни яких коливаються від 3,000 до 20,000 дол. День перед тим, прем'єр знайомився з проблемами споживчого ринку столиці. Він відвідував центральний універмаг і центральний гастроном Києва.

В. БАБИЧ З ВИКЛЮЧЕННЯМ НЕ ЗГІДНИЙ

КИЇВ. — Колишній голова київської міської організації Християнсько-Демократичної Партії Валерій Бабич заявив на пресконференції, що не вважає себе виключеним із ХДПУ. Як уже інформовано, 22-го січня В. Бабича, який є підприємцем, офіційно виключено з партії за порушення статуту і християнської моралі. Його звинувачено у привласненні 500,000 гривень партійних внесків, переданих йому на зберігання. Не зважаючи на виключення, В. Бабич далі залишається на другому місці у виборчому списку ХДПУ.

Европейські президенти обговорили інтеґрацію

Левич, Словаччина. — 23-24-го січня 11 европейських президентів, включно з Президентом України Леонідом Кучмою, провели зустріч, на якій обмірковували інтеґрацію післякомуністичної Европи з Заходом і шляхи зміцнення в ній громадянського суспільства, повідомили засоби масової інформації.

На переговорах лідерів Австрії, Німеччини, Італії, Словаччини, Чехії, Мадярщини, Польщі, Словенії, Румунії, Болгарії і України йшлося про створення в післякомуністичних країнах мереж неурядових організацій: добродійних, природоохоронних і навіть спортових.

Виступаючи на пресконференції, президент Польщі Александер Квасневський сказав, що „громадянське суспільство є основою для успіху усіх наших починань" і найкращим ґарантом законности і прав людини.

На думку ж Л. Кучми будувати громадянське суспільство в Україні буде важче, бо вона довше перебувала під совєтською владою. Разом з тим український Президент назвав інтеґрацію в европейські структури і вступ до Европейського союзу головною метою України.

Під час форуму проведено також ряд двосторонніх зустрічей. 23-го січня Л. Кучма домовився з президентом Румунії Емілем Константинеску зустрітися цього року в Києві і на Буковині. Обговорено економічні відносини, зокрема розглянено питання будівництва газопроводу Хуст-Статумаре. Наступного дня подібну зустріч Президент України мав з президентом Мадярщини Альфредом Ґьонцем.

Україна оцінила зустріч 11 президентів як винятково важливу політичну подію в Европі.

Україна розуміє боротьбу палестинців за незалежність

Київ. — Представники Верховної Ради України зустрілися з парляментарною делеґацією Палестинської самоуправної території і засвідчили їй про своє розуміння боротьби палестинського народу за незалежність, повідомила УНІАР.

„Нас багато в чому єднає історія, оскільки і ми, і ви впродовж десятиріч і навіть сотень років здобуваємо незалежність", — сказав палестинцям Борис Олійник, голова Комісії закордонних справ і зв'язків з СНД. Делеґація, яку очолює голова законодавчої асамблеї Палестинської самоуправної території Ахмед Кураєє прибула до України 21-го січня з чотириденною офіційною візитою.

„Україна мала фраґменти державности за часів Київської Руси і Богдана Хмельницького, але тільки на початку 90-их років XX століття врешті-решт здобула свою незалежність, тому ваше змагання за незалежність, за кращу долю вашого народу нам дуже зрозуміле, оскільки люди, які пізнали нещастя, обов'язково розуміють це", — додав Б. Олійник.

Говорячи про близькосхідню кризу, А. Кураєє зазначив, що вона є не процесом палестинсько-ізраїльським протистоянням, а зіткнення інтересів держав „практично усьо-

(Закінчення на стор. 8-ій)

Встановлено валютний коридор на 1998 рік

Київ(Р.Р.). — Голова правління Національного Банку України Віктор Ющенко на пресовій конференції проголосив спільну заяву НБУ та Кабінету Міністрів України про встановлення параметрів валютного коридору на цілий рік — від 1.80 до 2.25 гривні за один долар.

На запитання, чи означає це, що розпочався новий стрибок інфляції, В. Ющенко відповів, що „надзвичайна подія в українській економіці відбулася раніше", а тепер ідеться лише про перемир'я між НБУ та Кабінетом Міністрів.

У фінансових колах покладають надію на закордонні кредити для підтримки цінних паперів внутрішньої державної позики. Згідно з інформацією агенства „Українські новини", два закордонні банки обіцяють вкласти в українську економіку по 150 млн. дол. під 17–20 відс. річних.

Голова Державного комітету статистики Олександер Осауленко сказав: „На жаль, стабілізацію виробництва, що помітилася минулого року в цілому ряді галузей, покищо не вдалося підкріпити фінансовою стабілізацією. Фінансове становище підприємств та економіки в цілому погіршилося".

Президент України Леонід Кучма підписав указ про зменшення дефіциту бюджету з 3.3 відс. до 2.5 відс. валового внутрішнього продукту. Іншим указом Президент Кучма запровадив тверде обмеження бюджетних витрат і забезпечення дохідної частини. В одному з телевізійних виступів Президент зазначив, що у 1997 році запляновний дохід мав бути 21 блн. грн., а вдалося отримати лише 17 блн. грн., що привело до різного роду заборгованости. Найближчим часом передбачається на 25 відс. зменшити склад Адміністрації Президента, на 10 відс. працівників Кабінету Міністрів і на 10 відс. буде зменшено видатки на утримання виконавчої гілки влади.

В. Ющенко підтримав думку прем'єр-міністра Валерія Пустовойтенка, що в основі фінансової стабілізації має бути стабілізація економічна. У свою чергу, В. Пустовойтенко сказав, що керівники газо-нафтових компаній зчинили багато галасу навколо Палацу „Україна", а самі недоплатили в бюджет астрономічні суми, які обчислюються не тисячами, а більйонами гривень. І це тільки одна компанія, а таких є ще багато. Саме там треба шукати гроші, недоплачені пенсіонерам та працівникам бюджетних установ, вважає Пустовойтенко.

В АМЕРИЦІ

У СУБОТУ, 24-ГО СІЧНЯ, американська космічна ракета „Ендевор" причалила до російської космічної станції „Мір", щоб замінити свого астронавта д-ра Дейвида Волфа, котрий чотири з половиною місяців перебував на згаданій станції, д-ром Ендрю Томасом, сьомим і останнім з черги американським астронавтом, який там перебуватиме. Однак справа заміни є дещо захитана, бо зроблений в Росії космічний одяг для американського астронавта не пасує, а він є конечним для того щоб перебувати у космічній ракеті „Союз", яка є єдиним можливим засобом повернутися на Землю.

ЕКОНОМІЧНЕ ПОЖВАВЛЕННЯ та заходи Уряду впродовж років значно допомогли меншинним групам в країні наблизитися до стилю життя головної течії в країні. Одначе досліди вказують на досить наполегливе існування розбіжностей стану здоров'я між чорними та білими американцями. Впродовж кількох декад, смертність серед чорних американців з приводу різних хвороб, була значно вижчою у порівнянні з білими американцями. Хоч в загальному середньо-статистичний вік серед чорних американців значно покращав, то різниці дальше існують.

У СВІТІ

У НЕДІЛЮ, 25-ГО СІЧНЯ, згідно з повідомленням агенства Ассошіейтед Пресс, понад 60,000 мешканевих приміщень у канадській провінції Квебек, три тижні після паралізуючого ледяного буревію, котрий навістив північносхідне побережжя Канади і ЗСА, ще далье не мають електричного струму. Андре Каллє, президент електричної фірми Квебек-Гайдро сказав, що половина зі згаданих мешканевих приміщень впродовж наступного тижня отримають електричний струм, але він не сказав нічого про те, коли всім буде повернено електрику.

ПІЗНО ПО ПОЛУДНІ МИНУЛОЇ неділі, 25-го січня, королева-мати Єлисавета, була прийнята до одної з місцевих лікарень, заявила речниця Бакінґгамської палати, а одне із агенств вісток повідомило, що причиною перебування королеви-матері в лікарні був злам у клубі. Британське пресове агенство повідомило, що 97-річна королева-мати пошкодила свій клуб упадком у родинних посілостях королівської родини в Сандрінґгем у Норфок в східній Англії. Босеплюр-матір забрали негайно до лікарні ім. короля Едварда в Лондоні, але про її стан здоров'я ніхто не хотів поки що коментувати.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.
UNA & Svoboda tel.: (973) 292-9800; Svoboda Fax: (973) 644-9510; UNA Fax: (973) 292-0900
Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com
Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".
Головний редактор: Зенон Снилик
Second Class Postage paid at Parsippany, NJ

Людство мусить помудріти

Чим ближче до порогу у третє тисячоліття, тим нас більше огортає якесь особливе відчуття, якому й назву годі придумати, оскільки цей поріг направду рідкісний, епохальний. У цьому відчутті надії на щось добре, світле поєднані з тривогою, яку несе невідомість. Майже всім нам здається, що нас чекає щось принципово нове, дотепер незнане. Хочеться заплющити очі і відкрити їх вже там, за межею, де все буде інакше, краще, де переможе розум, доброта, справедливість. Іншими словами, ми сподіваємося на чудо. Прецінь, чому й ні? Було б навіть святотатством думати, що вищі сили покинули наш світ напризволяще.

Однак, на жаль, так добре не є, щоб ми собі дозволяли заплющувати очі. То правда, є вищі сили, але є й нижчі, і тепер слід тверезо й відповідально оглянутися на минуле: кому й чому і в якій мірі людство служило? Здійснена міра добра перейде з нами в нове сторіччя й тисячоріччя, але так само перейде вся непотріб, на яку ми собі легковажно або під тиском обставин дозволяли.

Коли Станіслава Лема, світової слави польського письменника-фантаста — до речі, народженого і вихованого у Львові — запитали, які, на його думку, небезпеки найбільше загрожують людству, він на переднє місце поставив не атомові війни і не екологічні катаклізми, а нові, нами ще не усвідомлені лиха, котрі „підкрадаються ззаду, з-поза спини". Перше — це перенаселення землі і спричинюване ним все швидше перевантаження біосфери нашої плянети. Демографічний вибух в нашому столітті породив гострі проблеми життєустрою людей, забезпечення їх харчами, житлом, одежею, медичними та соціяльними послугами. Понад 40,000 дітей у світі щодня вмирають від недоїдання, у багатьох реґіонах стрімко зростає смертність. І водночас зберігається тенденція збільшення кількости неселення земної кулі.

Друге лихо — АІДС. За 15 літ напруженої праці вчені, користуючись найкращими лябораторіями, так і не знайшли ефективного ліку. Згідно з прогнозами, в 2000 році у світі вже налічуватиметься понад 100 мільйонів хворих на АІДС.

Але й хмара екологічної загрози стає над нами все темнішою. Людина фатально засмічує довкілля, виводячи з колообігу у дві тисячі разів більше речовин органічного походження, ніж уся інша природа. Або візьмімо маштаби викидання в атмосферу вуглекислого ґазу і можливий парниковий ефект: ґльобально підвищиться температура, спричинюючи танення полярних льодів. На десятки метрів може піднятися рівень океанів, під водою опиняться обжиті ділянки суші.

А проблеми соціяльної нерівности? Адже 83 відсотки світового споживання припадає на 20 відсотків багатої частини населення, решта живуть у бідності.Вчені порахували і взялися за голови: щоб вирівняти цей показник, треба збільшити сьогоднішній рівень споживання ресурсів у сорок разів! Технологій, які помогли б розв'язати це завдання, сучасна наука не знає і найближчим часом, за прогнозами, не створить.

Як бути і що чинити? Здається, що й розумних людей на світі багато, а от всеохопних концепцій і практичних проєктів — як кіт наплакав. Декілька років тому з ініціятиви Римського клюбу вийшла книжка Донеллі і Денніса Медовс „За межами", в якій поважно пропонується три напрями дії. Перший стосується проблеми перенаселення і вважає за необхідне свідомо, цілеспрямованими державними акціями, його зменшувати. Опоненти цього проєкту писали, нібито вже навіть визначено певні квоти для різних країн. Цікаво, хто і за яким правом їх визначив?

Другий напрям передбачає, що країни „Третього світу" не повинні розвивати у себе промисловости за зразками західніх країн. Їм слід орієнтуватися на „зелені" технології, які дадуть змогу прогодувати неселення.

Нарешті, скрізь треба буде великою мірою обмежити матеріяльне споживання. Населення повинно перейти до скромного способу життя і дбати передусім про духові потреби. Добре побажання, але тут, перепрошуємо, пахне чимось знайомим! Судячи з ідеологічних доктрин, в СССР орієнтувалися саме на скромний спосіб життя і на духові проблеми — чому ж так ганебно і бездухово там скінчили?

В цьому „спасенному" проєкті вчувається голос від лукавого, який, керуючись ніби добрими намірами, вимощує усім нам дорогу до пекла, бо жодну з цих ґльобальних програм годі здійснити, не вдаючись до насильства. Жодна жива національна культура, жодна релігія не дозволить на це.І найгірше, що може бути: загальносвітові проєкти, самозрозуміло, передбачають створення і світового уряду, а це вже смертельна загроза всій християнській цивілізації, тому ладові на землі, який так нелегко утверджувався у світі попередні дві тисячі літ.

Раїса Руденко

ЖУРНАЛІСТИ ГОТУЮТЬСЯ ДО ВИБОРІВ

У вівторок, 20-го січня, в Києві в Будинку Кіно відбулася конференція п. з. „Особливості висвітлення виборчої кампанії 1998 року. Чинне законодавство, практика розв'язання правних колізій та журналістична етика".

Конференцію організували: Об'єднаний прес-центр „Вибори-98", Фундація захисту свободи слова та інформації, дирекція Представництва фонду Конрада Аденауера в Києві.

У конференції взяли участь представники Центральної виборчої комісії, українські парляментаристи від Комітету свободи слова, представники Комітету виборців України, Спілки Журналістів та інших громадських організацій, журналісти різних видань, радіо і телебачення.

Виступаючи на конференції, віцепрезидент Асоціяції Політичної Психології України Віктор Рибаченко зазначив, що в сьогоднішній виборчій кампанії головну ролю відіграватимуть гроші, а не віра виборців у чесних і мудрих політиків. Ця третя хвиля політичної еліти, прагматики, що цинічно розглядають державу як засіб збагачення та перерозподілу власности.

Керівник програми Комісії незалежного телебачення Великобританії Стів Перкінс говорив про рівні можливості, свободу слова і незалежну журналістику.

Депутат Верховної Ради Валерій Мішура розповів, що цього разу половина депутатів обиратиметься за партійними списками, а друга половина — в мажоритарних округах. Це означає, що замість викреслювання того чи іншого кандидата люди просто зазначатимуть партію чи претендента, за якого голосують. Хто через хворобу не зможе прийти на голосування, має за три дні повідомити про це письмово. Тоді комісія призначить трьох осіб, які відвідають виборця вдома. Вибори відбудуться за одну туру. Депутатом стане той, хто отримає просту більшість голосів. У минулих виборах треба було, щоб на виборчі дільниці прийшло 50 відс. виборців і не менше 25 відс. голосів мав отримати переможець. Це привело до того, що вибори тривали майже три роки і Верховна Рада так і не має повного складу. Новий закон про вибори враховує, що брати участь у виборах не обов'язок, а право, яким людина може скористатися, або ні.

Торкаючись засобів масової інформації, В. Мішура порадив уважно прочитати статті 34 і 35, які у новому законі значно більші, ніж у попередньому. Журналістам ґарантується безперешкодний доступ до всіх заходів, пов'язаних з виборами, крім закритих внутрішньопартійних нарад. Вперше в законі записано — що таке державні засоби масової інформації. Це — газети „Голос України", „Урядовий Кур'єр", „Робітнича газета", журнал „Віче", Державне інформаційне агентство ДІНАУ (колишня назва „Укрінформ"), Національна радіокомпанія та Національна телевізійна компанія. Вони мають забезпечити повне висвітлення виборчого процесу, не віддаючи переваги окремим патріям, бльокам чи кандидатам. Перед державою усі партії рівні, отож журналісти мають служити правді, яка є поза партіями.

Інформаційні програми кандидатів на депутатів передаватимуться вечорами від 7-ої до 11-ої години. Черговість передач визначено льосуванням. Найбільше поталанило „Громаді" — вона виступатиме в в останній робочий день перед виборами. За 15 днів до виборів заборонено публікувати результати різноманітних соціологічних досліджень чи опитувань. Державні службовці, висунені на кандидатів, мають звільнитися з праці.

Фінансування виборчої кампанії відбувається з двох джерел — з бюджету та виборчих фондів партій і окремих депутатів. Тепер ці фонди не мають обмеження. Кожний має право використати стільки грошей, скільки може, але декларації про джерела і розміри цих фондів мають бути опубліковані за сім днів. Політична реклама повинна бути відокремленою і не переривати інформаційні випуски.

Ці та деякі інші особливості нового закону створили „прокрустове ложе" для засобів масової інформації, передусім для телевізійних і радіокомпаній, які є головним джерелом інформації для широких мас.

В Україні є близько 30 млн. виборців і 52 партії, але немає ні одного масового видання з мільйонним тиражем. Отож задеклярований принцип можна трактувати як рівні можливості для вкладення грошей, бо час на радіо і телебаченні коштуватиме для всіх однаково. Хоча не всі кандидати однаково заможні, але журналісти мають нагоду заробити, не порушуючи „журналістичної етики".

Говорилося і про „залежність" та „продажність", але не було мови про те, як може сьогодні журналіст бути незалежним. Колишній міністер юстиції Сергій Головатий зазначив, що „журналістична етика" в наш час для України не актуальна, оскільки в державі немає кодексу державного чиновника, який контролює державні засоби масової інформації та встановляє рівень їх моральности. Присутні на конференції державні діячі не схильні були сприйняти і поради експертів Ради Европи про те, що треба довіряти журналістам.

Коментуючи цю подію, голова Федерації Свободи Слова та Інформації Катерина Зеленська сказала: „Щоб бути незалежним, треба звикнути до злиднів, до того, що тобі погрожуватимуть, в тебе будуть стріляти і кидати гранати". Віктор Понеділко зазначив, що коли б журналіст був власником не тільки інтелекту, а й видання, то сам обирав би, яке становище зайняти. За словами Івана Мащенка, „рівність буде така — у кого скільки грошей", Олександер Нельга вважає, що „принцип рівних можливостей у використанні засобів масової інформації не буде дотриманий". В. Мішура з гіркотою зауважив, що „нема іншої країни, де так безсоромно підкуповують виборців", а Віктор Рибаченко констатував, що „бути депутатом — найвигідніший бизнес в Україні сьогодні".

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Друк і поширення підручника припинено

З приємністю інформуємо цією дорогою наших побратимів і українську громаду, що Крайова Управа Братства кол. Вояків 1 УД УНА з ЗСА одержала від міністра освіти України Михайла Згуровського листа з датою 14-го січня 1998 року, у відповідь на її прохання до нього прослідити фальшиве й образливе твердження в підручнику для допризовників, видане міністерством, що мовляв: „Дивізія чинила терор і проти українського народу".

Подаємо повний текст листа:

„Міністерство Освіти України, 252135, м. Київ, Проспект Перемоги 10. 14. 01. 98, №. 1/11-63.

Крайовому управлінню Братства колишніх вояків 1-ої УД УНА в ЗСА пп. Е. Шипайлу, Я. Закаляку.

Вельмишановні панове!

Щиро вдячний за листа, який свідчить про Вашу турботу щодо становлення незалежної української держави, піклування про освіту та виховання підростаючого покоління.

Піднята Вами проблема ролі у Другій світовій війні підрозділу 1-ої Дивізії Української Національної Армії (раніше знаної як Дивізія „Галичина") є вельми актуальна, про що свідчать суперечливі думки і публікації істориків, що вивчають ці історичні події. Інколи подібні суперечливості попадають і до навчальних підручників, зокрема і до підручника „Допризовна підготовка" за ред. М. Томчука, на який Ви посилаєтесь.

Враховуючи, що це пробний підручник, і зважаючи на Вашу арґументацію, його подальший друк і розповсюдження припиняється. Наступні його видання будуть можливі лише за умови внесення відповідних коректив до цитованого Вами тексту.

В свою чергу, будемо вдячні за можливість ознайомитись з роботами з історії Дивізії „Галичина", на які Ви посилаєтесь. Це дозволить висвітлити дійсний перебіг історичних подій Другої світової війни.

З повагою, міністер М. З. Згуровський".

На цьому місці Крайова Управа щиро дякує достойному міністрові М. Згуровському в імені всіх побратимів-дивізійників за його прихильну відповідь і позитивне рішення. Потрібна джерельна документація буде йому доставлена. Рівночасно складаємо велику подяку проф. Романові Воронці за те, що в Києві особисто вручив листа міністрові і захищав нашу справу.

За Крайову Управу кол. вояків 1 УД УНА

Є. Шипайло, голова
Я. Закаляк, секретар

Юрій Р. Рибак

Ґватемаля — країна на вулкані

На території нинішньої Центральної Америки, де сім малих держав творять міст між Північною і Південною Америкою, в одному з боїв з місцевими індіянами в 1541 році дон Педро де Альваро впав жертвою переляканого коня. Коли його, розбитого, підняли і спитали: „Де вас болить?", Альваро відповів: „У душі... Візьміть мене туди, де я зможу цього болю позбутися покаянням і покорою". Такий був кінець життя одного з найжорстокіших еспанських завойовників, який вбивав і катував індіян. Коли ж його жінка-красуня Беатріз довідалася про смерть чоловіка, веліла всі меблі і всі стіни внутрі і назовні будинку покрити чорною фарбою. Сама ж вона була в такій мірі владолюбна, що перемогла велику опозицію і таки стала ґубернатором. По трьох днях її влади величезна лявіна води цілковито знищила столицю. Загинула і Беатріз. Індіяни вважають, що то була пімста їхніх богів, а еспанці пояснюють, що це — наслідок провокації Бога. Сучасні історики є іншої думки і приписують лихо вибухові вулкану і землетрусові.

Дуже скоро еспанці збудували другу столицю і назвали Ґватемаля Антіґва, яку в 1773 році також знищив землетрус. Третє з черги місто, Ґватемаля Нуева — нині Ґватемаля Сиґі — від 1821 року є столицею вже незалежної республіки. Минуло доволі часу до хвилини, коли прийнято державний прапор. Дві сині смуги по боках репрезентують природні кордони країни, котрі творять Атлантичний і Тихий океани. На середній білій змузі є герб, в якому вміщено „кетзаль" (quetzal) тобто „національний птах найбільшої рідкости і краси світу". Його пір'я блискуче червоне, зелене і синє, а хвіст на три фути довгий. Його можна побачити на ґватемальських поштових значках і монетах. Для індіян він є релігійним символом і рівночасно репрезентує „дух свободи", бо зовсім не може жити в полоні! Саме ця пошана, яка межує з обожненням, зміцнила почування свободи місцевих індіян. Брутальність бо еспанського завоювання викликала ненависть між еспанцями й індіянами, котрих зробила неприятливими до еспанізації... Мая-індіяни відомі з розвиненої цивілізації сотні років перед прибуттям Колюмба до Америки. Проте їхні нащадки хоч і зберегли мову, та чомусь викликують враження примітивности. Мало між ними грамотних. Щоправда, всі вони виглядають мальовничо, бо одяг звертає на себе увагу яскравими барвами, а кожне село має свою типову відмінність. Для прожитку простим способом орють землю або працюють на плянтаціях кави, або стягають сік з дерев для виробу жувальної ґуми. Під покришкою християнського обряду вони поклоняються, як давніше, своїм поганським богам, духам і явищам природи. Бути індіянином — це не лише походження, але спосіб життя, рід одягу, вживання мови, особисте почування. Половина ґватемальців — це „лядіни" (ladinos) — нащадки мішаного еспансько-індіянського подружжя. Вони

(Закінчення на стор. 7)

Кому ж задзвонять дзвони?

Слідуючі зауваги — це „передзвін" зі статтею авторства Михайла Гереця „Михайлівський собор відбудовується, але якій Церкві він буде належати? („Свобода", ч. 4 з 8-го січня ц. р.).

Вже заголовком стаття здивувала і насторожила непередбаченими можливостями, зв'язаними з відбудовою київського Золотоверхого „Михайла". Розпочинається вона пригадкою заклику Президента України Леоніда Кучми з 1996 року „Відродимо українську духовність". Цей заклик конкретно відносився до відбудови історичної пам'ятки з часів Київської Руси — Михайлівського монастиря, знищеного безбожницьким комуністичним режимом в 1934 році.

Всупереч заяві автора, що на заклик відгук був невеликий, нам відомо, що це не так. Навіть недавно було опубліковано, що померла мисткиня Людмила Морозова заповідала свої твори на цю ціль. Відомі і інші пожертви і збірки. Але чи дійшли вони за призначенням? Як часто трапляється, в Україні не притримуються прийнятих норм поведінки і про одержані гроші не інформують. Таке відношення охолоджує ентузіязм збірок, пожертв, фундацій. Хоч і кажуть, що „дающого рука не оскудніє", але той „дающий" має право знати долю його датку.

Всі ми свідомі фінансових труднощів, в яких борсається Україна. З болем зауважуємо, що якраз на духовність там зовсім мінімально закладено в бюджеті, і діяспора (якщо мова йде про американську) заглядає до своєї кишині часто і щедро. Не потрібно на неї робити такого, майже політичного, тиску: якщо не дасте, то перехопить той, кому „уболіваючий" за українську духовність Президент задурно передав Києво-Печерську Лавру — Московський Патріяр-

(Закінчення на стор. 7-ій)

Петро Саварин

УНС на грані століть і великих рішень

II

До справи ч. 3 — Союзівки. Хто зі свідомих українців сьогодні не знає про відпочинкову оселю УНС, Союзівку? Багато, мабуть, більше знає про неї, як про УНС. Закуплена 1952 року в Кетскильських горах, вона, мов маґнет, через довгі роки притягала до себе нашу спільноту, зокрема літом, пропонуючи не лише чудову природу і повітря, але й „українство", тобто всякі культурні розваги, спорт, відпочинок серед рідного довкілля і людей. Здавалося, що її 80 кімнат будуть вічно зайнятими. Та ні, не тепер. Колись члени УНС приїздили на Союзівку зі своїми родинами, на тиждень-два, а тепер, молодше покоління, приїжджає тільки на „вікенд", а в часі тижня багато кімнат стоять порожні. Тепер Союзівка мов губка втягає в себе, мимо доброї господарки, сотні тисяч долярів на рік, під'їдає резерви УНС. Де взяти грошей, щоб її далі вдержувати? Це ж люксус, хоча й побажаний. Відкрити її двері для неукраїнців, залишати її діючою і на зиму? Зі самих весіль і літніх таборів вдержати її неможливо. Головний Уряд довго довго думав, заслухавши звіту управителя Івана Флиса, як зробити її фінаново самовистачальною, але так і не вирішив. І не вирішить, бо її може вирішити тільки вся українська спільнота ЗСА і Канади, користаючи з її послуг, винаймаючи всі її кімнати, через літо і цілий рік.

До справи ч. 4 — „Свободи" і англомовного „Українського Тижневика". Немає найменшого сумніву, що „Свобода", найстарший український щоденник в світі, — це найбільше гордість УНС, цілого американського українства. Його ролі у збереженні української ідентичности на Північноамериканському континенті неможливо переоцінити. Якби не він, то ми б вже, мабуть, давно б розчинилися серед інтернаціоналу ЗСА, то ж всім учасникам нарад дослівно бракувало слів, щоб віддати йому належне за його організаційну, єднальну і культурно-освітню ролю. Те ж саме можна сказати і про ролю англомовного „Українського Тижневика". Молодше українське покоління в основі українською мовою вже не користується, і цей тижневик є чи не єдиним лучником із українською спадщиною і спільнотою. Лихо в тім, що старше українськомовне покоління вже масово відійшло або відходить у засвіти, а молодше, англомовне, асимілюється, і число передплатників постійно падає, а УНС змушений щорічно додавати до них понад чверть мільйона долярів! Де взяти грошей? Їх тираж замалий, щоб жити з оголошень, а коли ще більше піднести передплати, то люди перестануть їх передплачувати. І тому, виглядає, що розв'язка знов таки — в руках української спільноти, в її підтримці! Коли б так кожний теперішній їх передплатник придбав одного нового, з родини чи знайомих....

До справи ч. 5 — корпоративної структури. Більшість забезпеченевих компаній на цім континенті користується тепер саме такою структурою: виборною дирекцією і професійною найманою екзекутивою. А вона дає екзекутиві „вільну руку" робити певні конечні рішення, не чекаючи на рішення Головного Уряду, який сходиться раз на рік, чи всього членства, зібраного на конвенції, яка скликається раз на чотири роки. Чи має УНС перейти на неї? Дирекція в корпоративній структурі сходилася б 4 рази в році, була б більше в курсі справ і краще б допомагала екзекутиві у плянуванні і переведенні плянів у життя. А коли б хтось з екзекутиви не давав ради зі своїми завданнями, то дирекція могла б його її звільнити з праці, не чекаючи виборів. Головний Уряд на своїх нарадах рішив доручити конвенції в Торонто перейти на корпоративну структуру у 2002 році, але що вирішить конвенція, то побачимо. За сотню літ членство звикло до демократії, до виборів, навіть коли вони вже більше не відповідають потребам часу і зміненим обставинам в бизнесі.

Оце і є ті справи, над якими застановлялися члени Головного Уряду і Екзекутиви УНС на своїх нарадах, і над якими я думав на літаку з Нюарку до Едмонтону. А тепер подам мої власні, чисто особисті висновки із тих роздумувань.

Членство, об'єднання, Союзівка, „Свобода" і „Український Тижневик", корпоративна структура — це все важливі речі, однак є ще щось важливіше а це — почуття української спільноти на цім континенті, почуття обов'язку передати наші здобутки і нашу спадщину новим ґенераціям. Ні більше, ні менше! Почуття відповідальности за організацію, як понад 100 літ нам служила, була своєрідним дороговказом серед розбурханого інтернаціонального американського моря. На мою думку, існування УНС на цім континенті тісно пов'язане із існуванням української спільноти. З підтримкою спільноти нічого не пропаде! Без такої підтримки — нічого не вдержиться! Чи наша спільнота викаже свою свідомість і утримає УНС на нове століття, чи дозволить, скажу алегорично, всохнути гілці, на якій сидить? Ось питання! Іншими словами, доля УНС на цім континенті не лише в руках його екзекутиви, Головного Уряду і членства, але й цілої української спільноти!

Останню сотню літ українці на цім континенті жили задля двох великих цілей: допомогти Україні вибороти свою незалежність і зберегти свою ідентичність. Хоча є на світі біля 5,000 мов, а значить й народів (українська є 14-та найбільш вживана), та тільки біля 215

(Закінчення на стор. 7-ій)

Україна

Відновлення Незалежности
24-го серпня 1991р.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ, ІНК.
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

Founded 1894 2200 Route 10 • P.O. Box 280 • Parsippany, NJ 07054 • Tel.: (973) 292-9800, Fax: (973) 292-0900

22-го січня 1998 року

Дорогі читачі!

З Днем Незалежности України 24-го серпня 1991 року, значно зросло і пожвавилося зацікавлення країною нашого походження. Все ж таки коли у розмові з приятелями чи сусідами ми говоримо про Україну, то дуже часто чуємо: „Еге ж, це частина Росії?".

Для тих з нас, які ознайомлені з Україною, ця карта послужить у багатьох випадках. На ній позначені майже всі міста і містечка районів і областей, що дозволяє нам показати нашим дітям, звідкіля походять їхні предки. Коли ж плянуємо маршрут наших поїздок в Україну, то зможемо покористуватися цією мапою для обговорення найкращих шляхів до обраних місцевостей. А для тих із нас, котрі не мають охоти подорожувати, вона послужить інструментом спогадів та мандрівок у минуле по землі наших предків.

Україна дальше є чудовою, надзвичайною країною. Хоч закріплення незалежности дало теперішнім керівникам України чимало викликів, та незмінними залишилася краса голубого неба, золотих нив пшениці та соняшників. Незмінними також залишились — сила нашого народу, могутність нашої унікальної культури та безмежні багатства надрів України.

Ми сподіваємось, що ви збережете цю карту, зробите її предметом розмов з приятелями або повісите її у домівці чи церковній залі. Краса України та її культура є такими незвичайними, що про них доконче треба розказати світові. Дякуємо усім громадсько наставленим підприємцям і поодиноким особам, які уможливили це видання, котрим ми всі можемо допомогти у розповсюдженні відомостей про красу, культуру і незламний народ України.

Уляна Дячук

Уляна Дячук

Ulana M. Diachuk President	Nestor L. Olesnycky Vice-President	Peter Savaryn Director for Canada	Anya Dydyk-Petrenko Vice-President	Martha Lysko Secretary	Stefan Kaczaraj Acting Treasurer

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

UNA & Svoboda tel.: (973) 292-9800; Svoboda Fax: (973) 644-9510; UNA Fax: (973) 292-0900

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Parsippany, NJ

КЛЮЧ ДО КАРТИ

Україна

Додаткові інформації відносно карти України, її території, областей, міст на відповідній сторінці.

НАСЕЛЕНІ ПУНКТИ
понад 1000 000 членів
500 000-1000 000
100 000-500 000
50 000-100 000
10 000-50 000
до 10 000 мешканців
КИЇВ — Столиці держав
СІМФЕРОПІЛЬ, ЛЬВІВ — Столиця Республіки Крим, центри областей
КАНІВ — Центри районів
ПРИП'ЯТЬ — Міста
Микулинці — Селища міського типу
Нагусовичі — Села

АЗОВСЬКЕ МОРЕ

…РНЕ МОРЕ

За інформаціями в справі оголошень до **КАРТИ УКРАЇНИ** в англомовній газеті прошу звертатися до Марії Шепарович тел.: (973) 292-9800, екс. 3040 або Тома Гаврилка тел.: (973) 773-1800

Україна

<u>Населення</u> — 50,684,635; густота — 217 осіб на кв. милю; міське — 71 відс.; національність — українці 73 відс.; росіяни 22 відс.; головні мови — українська (державна), російська; віроісповідання — в основному православне, католицьке.

<u>Географія</u> — територія 233,100 кв. миль в Східній Европі; сусіди — на північ Білорусь, на схід і північний схід Росія, на південний захід Молдова і Румунія, на захід Мадярщина, Словаччина і Польща. Столиця — Київ. Найбільші міста — Київ (2,812,000 нас.), Харків (1,681,000), Дніпропетровське (1,231,000),

<u>Політичний устрій</u> — конституційна республіка; голова держави — Президент Леонід Кучма (обр. 19-го липня 1994 року); прем'єр-міністер — Валерій Пустовойтенко (від 16-го липня 1997 року); 25 областей, одна автономна республіка; видатки на оборону країни — несповна 2 відс. домашнього валового продукту; збройні сили — прибл. 400,800 вояків.

<u>Економіка</u> — індустрія — хемічна, машинобудівельна, харчі; сільське господарство — цукрові буряки, зерновина, ярина; природні багатства — залізо, манган, вугілля, природний ґаз, нафта, сірка, сіль; засівна земля — 56 відс.; худоба — 15.6 млн. штук, 12.3 млн. свиней, 2.1 млн. овець; ловля риби — 424,812 мет. тонн (1995); електроенергія — 180.1 блн. квг; робітники — 33 відс. в індустрії і будівництві; 21 відс. в сільському господарстві і лісництві.

<u>Фінанси</u> — грошова одиниця — гривня (від серпня 1997 року), 1,83 = 1 дол.; валовий домашній продукт (1995) —174,6 блн. дол., на особу — 3,370 дол.; імпорт (1995) — 11.4 біл. дол., головний партнер — Росія (44 відс.); експорт — 11.6 блн. дол.; туризм (1994) — 230 млн. дол.; резерва золота — 80,900 унцій.

<u>Транспорт</u> — залізниці — 14,500 миль, автомобілі (пасажирські) — 4,5 млн., летунство — 803.6 млн пасаж. миль; 11 летовищ; головні порти — Одеса, Київ, Бердянське.

<u>Засоби зв'язку</u> — телевізори — один на 2.9 особи, радіо — одне на 1.2 особи, телефони — один на 6.2 особи; газети — щоденний тираж — 118 на 1,000 осіб.

<u>Здоров'я</u> — середньо-статистичний вік — 61.9 (чоловіки), 72.5 (жінки); народжень (на 1,000 населення) — 12; смертність (на 1,000 населення) — 16; природний приріст — -0.3; шпитальних ліжок — одне на 81 особу, лікарі — один на 224 особи; смертність немовлят (на 1,000 народжень) — 22.

<u>Освіта</u> — обов'язкова — 7-15 років; грамотність — 98 відс.

(Джерело: "World Almanac" 1998).

ТЕРИТОРІЯ ТА КІЛЬКІСТЬ НАСЕЛЕННЯ

Автономна республіка та області	Територія (тис. кв. км)	Населення (тис. осіб)
Республіка Крим	27.0	2596.0
Вінницька	26.5	1908.4
Волинська	20.2	1072.7
Дніпропетровська	31.9	3918.6
Донецька	26.5	5352.6
Житомирська	29.9	1503.7
Закарпатська	12.8	1271.6
Запорізька	27.2	2108.5
Івано-Франківська	13.9	1451.5
Київська	28.9	1937.6
Кіровоградська	24.6	1247.5
Луганська	26.7	2877.4
Львівська	21.8	2771.3
Миколаївська	24.6	1350.8

Області	Територія (тис. кв. км)	Населення (тис. осіб)
Одеська	33.3	2634.5
Полтавська	28.8	1762.8
Рівненська	20.1	1181.6
Сумська	23.8	1430.7
Тернопільська	13.8	1177.1
Харківська	31.4	3188.6
Херсонська	28.5	1270.0
Хмельницька	20.6	1521.5
Черкаська	20.9	1531.8
Чернівецька	8.3	940.5
Чернігівська	31.9	1398.0
м. Київ		2641.7
м. Севастополь		371.4

МІСТА З ЧИСЛОМ МЕШКАНЦІВ ПОНАД 50.000

Київ	2642.7	Чернігів	310.5	Слов'янськ	137.6	Бердичів	94.6	Прилуки	74.0	Світловодськ	58.6
Харків	1621.6	Черкаси	307.6	Бердянськ	136.5	Умань	93.3	Красноармейськ	73.8	Білгород	
Дніпропетровськ	1189.9	Суми	305.0	Павлоград	135.8	Артемівськ	91.0	Антрацит	73.1	Дністровський	57.3
Донецьк	1121.4	Житомир	299.4	Северодонецьк	134.3	Ялта	90ч0	Шахтарськ	73.0	Ромни	57.3
Одеса	1095.8	Дніпродзержинськ	286.2	Алчевськ	127.3	Мукачево	89.8	Ковель	71.3	Нововолинськ	56.9
Запоріжожя	897.6	Кіровоград	280.3	Лисичанськ	126.5	Торез	88.1	Калуш	70.6	Новоград	
Львів	807.3	Чернівці	261.2	Ужгород	124.9	Феодосія	86.4	Стрий	70.0	Волинський	56.9
Кривий Ріг	729.4	Хмельницький	249.5	Єнакієве	119.1	Бровари	85.9	Харцизьк	69.5	Іллічівськ	56.6
Маріуполь	522.9	Кременчук	244.5	Красний Луч	114.2	Первомайськ (Мик.)	85.2	Сніжне	69.0	Краснодон	54.9
Миколаїв	515.4	Рівне	244.0	Стаханов	113.4	Свердловськ	83.8	Коломия	67.5	Марганець	54.9
Луганськ	505.1	Івано-Франківськ	230.4	Євпаторія	113.2	Ніжин	82.8	Коростень	67.0	Джанкой	54.7
Макіївка	425.6	Тернопіль	224.9	Костянтинівка	106.6	Сміла	82.4	Ізюм	65.1	Фастів	54.7
Вінниця	384.4	Луцьк	214.5	Кам'янець-		Дрогобич	80.1	Брянка	64.6	Комсомольск	54.2
Севастополь	371.4	Біла Церква	208.5	-Подільський	106.2	Новомосковськ	76.9	Жовті Води	64.2	Енергодар	53.7
Херсон	368.3	Краматорськ	202.6	Олександрія	105.7	Рубіжне	76.0	Димитров	63.7	Шепетівка	52.7
Сімферопіль	357.0	Керч	180.5	Конотоп	99.2	Червоноград	75.2	Лубни	61.1	Охтирка	52.6
Горлівка	336.1	Мелітополь	177.8	Шостка	96.2	Лозова	74.3	Нова Каховка	60.3	Бориспіль	52.5
Полтава	323.6	Нікополь	160.3	Ізмаїл	95.3	Дружинівка	74.2	Ровеньки	58.3	Первомайськ (Луг.)	52.1

50-літній ювілей подружжя проф. Миколи і Іванки Чировських

Справжнім благословленням Божим є обдароване подружжя, яке в мирі і любові прожило разом 50 років. Коли ж взяти під увагу, що спеціяльну Літургію подяки відправляли два сини, о. д-р Андрій і о. Іван, то чи це не є найкращою нагородою для щасливих батьків проф. д-ра Миколи та Іванки зі Смішкевичів Чировських.

Оця зворушлива подія — святкування 50-ліття започаткувалось в Нюарку, Н. Дж., в церкві св. Івана Хрестителя Службою Божою в наміренні ювілятів в суботу 13-го вересня 1997 року о год. 3-ій по полудні. Співслужили: парох о. Франко Шадяк і два сини о. Андрій і о. Іван. Апостола читав найстарший син Лев, а глибоку змістом проповідь виголосив о. Андрій.

Він вміло схарактеризував вдачі батьків. Тато від 1949 року викладав в Сітон Голл університеті, де пропрацював 36 років, осягнувши становище повного професора і голови економічного відділу, а мама залишалась дома і виховувала чотирьох синів та дуже дбала, щоб вони добре вчилися. Вона з ними багато читала, пробробляла домашні завдання, посилала на лекції фортепіяну, до Пласту і на українознавство. Послідовна праця батьків увінчалась успіхом, бо вони виховували синів на чеснотах так інакших від зматеріялізованого американського світогляду, вони вщепили в своїх синів любов до Бога і України.

Левко є доктором фізики, Юрко — доктором медицини — хірургом, о. д-р Андрій — ректором і професором Інституту ім. Митр. Андрея Шептицького в Оттаві, о. Іван — парох в Пармі, Огайо. Чотири сини жонаті з українками, чудово виховуть восьмеро внуків.

Щойно як стали сини дорослими, тоді Іванка пішла працювати до університетської бібліотеки.

Проф. Чировський завжди брав активну участь в громадському житті, очолював деякі організації, роз'їздив з доповідями, працював науково, писав книжки і турбувався їх виданням та при тому завжди цікавився своїми синами, брав їх на кожну імпрезу до Народного Дому, приучував до громадської праці.

Тож прийняття після відправи відбулося в Народному Домі в Ірвінґтоні, де в приємній атмосфері родина ювілятів і приятелі провели кілька годин. Провадив вечорою син Левко, дехто ділився своїми споминами, як кузин Юрій Долинський, Марія Кормило, Іванка Кононів і Таїса Богданська. Син о. Андрій приготовив заздалегідь інтерв'ю з батьками на фільмі і це нам на екрані висвітлив інж. Ярема Ракочий.

Колись Іванка Смішкевич була студенткою проф. Чировського, вона з гумором розказувала про їхню першу прогулянку, освідчини, заручини і вінчання, яке відбулося в Німеччині 1947 року та про свою шлюбну сукню зроблену з американського парашута.

Веселого настрою внесла своїм приємним співом Іванка Кононів, яка при акомпаньяменті Марії Павловської відспівала „Мій перший вальс" і веселі коломийки. Т. Богданська виконала два вальси Шопена.

Довго гуторили зібрані гості, Левко відчитував привіти, надійшло багато квітів і подарунків.

На закінчення дякував проф. Чировський всім за участь в так радісних їхніх святкуваннях.

На другий день в неділю знову правили Службу Божу два сини, а о. парох, який розказав парафіянам про суботішні святкування, заінтонував „Многая літа" так що ціла нюаркська громада відзначила цей 50-літній ювілей.

Щасливі М. і І. Чировські, які тепер проживають на Фльориді, в Маямі Біч, але серцем і душею є в Ню Джерзі, ділились спогадами і смачним короваєм, роботи Анни Кормило, з приятелями і знайомими в церковній залі після Літургії.

Таїса Богданська

Проф. М. і І. Чировські.

Від редакції: Цей допис прийшов до редакції майже в той самий час, коли родину Чировських навістила трагедія — передчасна смерть сина д-ра Юрія. Своєму постійному дописувачеві д-рові М. Чировському, його дружині і родині редакція висловлює щиросердечні співчуття.

Ґватемаля...

(Закінчення зі стор. 2)

зберігають еспансько-американські звичаї і традиції та говорять по-еспанськи. Ними можуть бути селяни, робітники і постійні мешканці міст, що контролюють уряд і економіку. Хто є „лядіно", про це вирішує головно заробіток і соціяльна кляса, а не походження батьків.

З географічної точки зору Ґватемаля — це одна з найкращих країн світу. На жаль, її політичне і соціяльно-економічне життя страждало під час панування цілого ряду диктатур. В минулому владу мали різні військові уряди і не обійшлося тут без епохи повного хаосу і насильства. У 1981 році вибухла була громадянська війна, її вислідом було 11,000 людських жертв. Уряд запропонував тоді індіянам, які не були членами політичних партій, „квасолю і рушниці" — квасолю для їжі, а рушниці для ліквідації тих, що не приєднуються до диктатури... Відомий ґватемальський письменник Miguel Angel Asturias здобув у 1967 році нагороду Нобеля. Його твір п. н. El Senor Presidente — це історія типового тирана в Центральній Америці.

З особистого перебування в Ґватемалі і розмов задержались в пам'яті декілька спостережень. Колись конкістадор, тобто еспанський завойовник, ставав поміщиком і політиком, нині він є сенатором або депутатом... Індіянин, продовжуючи традицію, (з деяким вийнятком) стає членом мовчазної більшости, котра своїм примітивізмом протиставиться еспанській асиміляції... Лядіно шукає за місцем, де можна б збільшити економічні користі і зменшити політичний вплив військових чиновників... Мільйони безземельних селян намагаються свої домашні продукти продати на місцевих ринках. А тому, що не спроможні купити для себе найпотрібніші речі, їхнього споживацького впливу економіка майже не відчуває. Сильний землетрус у 1976 році завдав багато матеріяльної шкоди, загинуло 20,000 осіб. Масова відбудова нерухомого майна тільки тимчасово злагіднила мариво інфляції.

Ґватемаля, з 10 мільйонами населення, багата мінералами, деревом і користанням енергій води, а туристів приваблює мальовничими краєвидами і екзотикою. Індіяни „живуть на вулкані"! Загроза неминучого вибуху вулкану і руїнницького землетрусу нагадує „Дамоклів меч" — символ повсякчасної небезпеки...

Кому ж...

(Закінчення зі стор. 2)

хат. Гарно заплянував Г. Омельченко закінчити відбудову дзвіниці собору до „Днів Києва", що мають відбуватись в травні цього року. А гроші ще треба зібрати, дзвони відлити, вставити і щойно тоді можна буде насолоджуватись їхньою гармонією. Чи не заскоро „казка кажеться?" Чи за чотири місяці все це можливо, навіть при модерній технології, виконати?

Цікаво було б знати, чи про цю справу говорилось з ієрархами УПЦ в ЗСА та іншими українськими Церквами? Це була б добра нагода діяспорній Церкві „задзвонити" над Києвом. Дуже символічне єднання відчулось би в такому жесті. Колись, в давнину, дзвони мали свої імена і вважалось особливою шаною бути їх фундаторами. Їхні імена викарбовувались на дзвонах, а кожен з них мав притаманний йому „голос", по якому і відгадувалось, з якої дзвіниці він линe. Якщо не знайдеться один 25-тисячний жертводавець — суми потрібної на дзвони, — зберім цю суму громадно, щоб наша „лепта", переслана в мідь, сповіщала столиці України, що ми, якщо не тілом, то душею, завжди з нею.

Як подав Михайло Герець, всі пожертви звільнені від федеральних і стейтових податків. Чеки виставляти на St. Michael's Cathedral Fund і пересилати на адресу: St. Andrew's Society, c/o Anna Wojtiuk, 162-4 East 23 St. Paterson, NJ 075134.

З Богом, на Його прославу!

Галина Петренко
Аштон, Мд.

УНС на грані...

(Закінчення зі стор. 2)

народів мають свою державу. Ми вже, однак, не мусимо встидатися, ми не безбатченки, Україна вже існує, то ж було б трагедією, якби ми на цім континенті засмілювалися! А засмілюємось зовсім певно, якщо не вдержимо наших церков, організацій, інституцій, шкіл, а між ними й УНС! Забезпечення людям так само потрібно, як хати, праці, школи, а гроші, вкладені в УНС, повертаються українській спільноті, йдуть на добро нашої спільної справи. УНС вже сотню літ дає добре забезпечення і солідну фінансову обслугу, є братською організацією і дбайливо зберігає українську спадщину.

Делегати на конвенції УНС в Торонто будуть дискутувати на різні теми, але деякі речі є недискусійні. Чейже, не потребують дискусії такі принципи, як „свій до свого по своє", „в єдності та організації — сила", „народ-спільнота без своєї преси — як хата без вікон".

Не повинні делегати також питатися, чому УНС не виплачує дивіденди, чи чому така висока передплата на газети. З порожнього не наллєш, і тільки нерозумні живуть „на кредит", з резерви. Як і не повинні питатися, добре подумавши, чому УНС пробує перейти на професійних продавців забезпечень. Всім відомо, що добровольців-патріотів в наші часи чим раз менш. А колись їх було, мимо того, що були ми багато бідніші, більш, про що свідчить чудова книга д-ра Мирона Куропася, яка щойно вийшла з друку, під заг. „Українсько-американська твердиня — перших сто років УНС". Раджу всім її придбати і прочитати перед конвенцією. Прочитавши її, зрозуміємо, чому УНС є братською організацією і, може, справді по-братськи приймемо наших сестер-братів, які хочуть з нами з'єднатися, та й не будемо сперечатися над несуттєвими справами.

Долітаючи до Едмонтону, я навіть трохи помріяв. А що було б, якби так кожний теперішній член придбав одного нового члена і одного нового передплатника однієї з газет УНС? Чейже, у всіх нас є діти, внуки, дальша родина, знайомі. А що було б, коли б так ціла патріотична українська спільнота на цім континенті сказала: не будемо „тяглом у поїздах бистрохідних", у чужих (І. Франко), підтримаємо УНС, купимо в нього забезпечення „чи треба, чи не треба",* щоб міг він далі служити нам, і в XXI сторіччі зберігати нашу спадщину і культуру? Бо „якщо не ми, то хто?" Як казала Сибільська ворожка: „Все в твоїх руках", спільното, „як захочеш, так і буде". І так нас судитиме історія.

* За 30 дол. в місяць можна купити забезпечення на 10,000 дол. і спати спокійно!

Ділимося сумною вісткою з приятелями та українською громадою, що 20-го грудня 1997 р. відійшов у вічність на 78-му році життя наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДО

бл. п.
ФЕДОР ГОЦИНЕЦЬ

ПОХОРОННІ відправи відбулися 23-го грудня 1997 р. в церкві Христа Царя у Філядельфії, а поховання відбулося на цвинтарі св. Марії у Факс Чейсі, Па.

Горем прибиті:
дружина— МАРІЯ
син — ЛЮБОМИР з дружиною АДДІ і
внук — ПАВЛО
дочка — НАДІЯ з мужем ТОНІ.

Складають щиру подяку о. митратові Іванові Білановичеві і о. Ярославові за похоронні відправи.

Також дякуємо приятелям і знайомим за участь у похоронних відправах, за молитви та за співчуття.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що у вівторок, 16-го грудня 1997р. відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ, СЕСТРА і ШВАҐЕРКА

бл. п.
СОФІЯ ДЗІНДЗЮРА
з дому ГОЛОВЧАК
нар. у Лужку Верхнім, Зах. Україна.

ПАРАСТАС відправив Преосвященний Кир Володимир Паска у п'ятницю вечером, 19-го грудня 1997 р. в похоронному заведенні Насевичів при Бравн і Френклін вулицях у Філядельфії, Па.

Заупокійну Службу Божу відправив Преосвященний Владика Володимир Паска в суботу рано 20-го грудня 1997 р. в митрополичому соборі Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії при Френклін вулиці у Філядельфії, звідки тіло покійної перевезено на вічний спочинок на український католицький цвинтар Пресвятої Діви Марії у Факс Чейсі.

У глибокому смутку залишилися:
син — МИРОН
дочка — НАТАЛКА ШТУЦ з мужем РОБЕРТОМ
внук — АНДРІЙКО
внучки — ХРИСТЯ і СТЕФЦЯ
сестра — МАРІЯ ФЛЮНТ з мужем ТЕОДОРОМ і дітьми
брати — МИКОЛА з дружиною ЕВДОКІЄЮ і дітьми
— ЮЛІЯН з дружиною ОЛЕНОЮ і дітьми
шваґерка — АННА ГОЛОВЧАК з сином РОМАНОМ
дальша родина в Україні, Канаді і ЗСА.

Вічна їй пам'ять!

ЗВЕРНЕННЯ

До громадськости України та українців діяспори в справі видання книги „Українська діяспора" С. Наріжного.

30-го січня 1998 року сповниться 100 років від дня народження одного з найвизначніших дослідників історії української діяспори XX століття Симона Наріжного, уродженця Полтавщини, який з 1923 року жив у Празі. Від 1930 до 1948 року він працював у празькому Музею Визвольної Боротьби України. Переважна більшість його матеріялів нині знаходиться в Україні. Від 1950 року жив у Австралії, де й помер у 1983 році.

Його монографія „Українська еміґрація" (Прага, 1942 р.) сьогодні є неперевершеним джерелом для пізнання української громади міжвоєнного періоду, головним чином, у Чехо-Словаччині.

Нещодавно в одному з архівів Києва знайдено матеріяли до рукопису другого тому цієї праці. У ньому детально описані українські наукові інститути й товариства, музеї, архіви, бібліотеки, середні й вищі школи, досягнення української діяспори в галузі літератури, мистецтва, техніки, торгівлі, українські церкви, видавництва, преса; життя української еміґрації в кожній країні світу із зазначенням найменшої громадської чи релігійної організації.

Цю цінну працю, безперечно, слід видати (що вимагає ґрунтовного опрацювання), адже вона відкриває перед нами часом надто важке, але багатогранне і плідне життя українців поза рідною землею. Тому звертаємося до української громади.

Шановні земляки в Україні та за її межами! С. Наріжний своєї праці знімає завісу незнання, що десятиліттями роз'єднувала українців. Одне древо роду єднає нас в націю, яку протягом тисячоліть ніхто не спромігся здолати. Наші батьки, діди та прадіди в рідні краю і далеко від нього боролися за незалежну Україну. С. Наріжний показує хід і результати цієї довготривалої боротьби. Ваші предки на еміґрації одначасно дбали і про вас, вашу освіту та добробут, знаючи, що ви продовжуватиме їхню працю.

У Києві створюється організаційний комітет для святкування 100-річчя від дня народження Симона Наріжного. З нагоди ювілею планується провести наукову конференцію і видати його „Українську еміґрацію". Звертаємося до вас з проханням допомогти порадами, спогадами, за змогою фондами. Музей Визвольної Боротьби України було створено виключно за фонди української громади. Найменша ваша пожертва буде незабутньою частиною у зведенні вічного пам'ятника не лише С. Наріжному, але й усій українській еміґрації.

Свої пожертви просимо надсилати на рахунок Національної комісії з питань повернення в Україну культурних цінностей при Кабінеті Міністрів України (голова комісії О. Федорук):

Розрахунковий рахунок: 070176 в ОПЕРУ НБУ м. Києва, МФО 300001.

М. Мушинка
голова Асоціяції Українців Словаччини

Виставка В. Лопати в Едмонтоні

За багаторічну працю в справі популяризації українського мистецтва на Північноамериканському континенті в Галерії Софії Скрипник в Едмонтоні побувало чимало гостей з України та інших країн світу, що виставляли тут свої художні твори. Зокрема демонстрували в ній свої полотна Е. Козак, М. Левицький, В. Кричевський, Т. Вірста, О Борода, І. Остафійчук, К. Кричевська-Росандіч та інші.

Особливо велике зацікавлення викликала остання виставка, що була влаштована в галерії, на якій були представлені твори відомого в Україні і далеко за її межами художника-графіка Василя Лопати. Співцем древньої і козацької України хтось дуже влучно назвав нашого гостя. Послідовно і самовіддано, емоційно і щиро працював художник, народжуючи персонажі з надр своєї душі і фантазії.

З Василем Лопатою ми ледь були знайомі в Києві, де він тепер живе, а на американський континент приїхав на лікування, сьогодні живе в Каліфорнії. Якось з моїм другом, київським письменником Станіславом Тельнюком, на жаль, нині покійним, ми збиралися в гості.

— Зайдемо на хвильку до Василя Лопати, подивишся на малюнки, які він готує до моєї книжки „Грає синє море", а тоді вже підемо на чашку кави, — сказав Станіслав.

Довелося трохи змінити маршрут, але я за тим не шкодую. Попали ми в дивовижний світ України. Мене вразили не лише особистості, які відтворені художником, а й витонченість ліній та задум автора. Багато чого мене зачаклувало. Довгенько ми затрималися в майстерні, милувалися тим, що можуть зробити умілі людські руки. А було це ще, дай Бог згадати, 1984 року.

І ось друга зустріч з Василем Лопатою. На цей раз на американському континенті, серед численних українців — любителів чудового, прекрасного, створеного мистцем за довгі роки.

Що ж привіз нам на свою виставку цей поважний майстер свого мистецького здобутку? Це перш за все давні, але неповторні за своїм стилем і манерою написання графічні праці, які привабили численних відвідувачів галерії, яка відкрилася у місцевому Українсько-Канадському Архіві-Музеї.

Всі гравюри в дереві та акварелі, а їх було на виставці біля 100, можна поділити на серії: „До життя і Воскресіння", „Хресний шлях України", „Слово про Ігорів похід", „Тарас Шевченко", „Мазепа", „Тарас Бульба", „Історичні постаті та пейзажі до українських грошей".

Тут буде доречно нагадати, що В. Лопата — автор української гривні та роздрібненої монети, тому багато відвідувачів виставки надовго затримувалися біля серії малюнків-зразків грошей, які тепер запроваджені в Україні. Цікаво й те, що технологію виготовлення роздрібних монет розроблено на одному з підприємств Канади, отже Канада має пряме відношення до українських грошей.

Якщо до цього додати, що В. Лопата — автор ілюстрацій до 60 книжок, виготовив понад 100 екслібрисів, чимало пейзажів та інших творів мистецтва, то стане зрозумілим вклад цієї людини у самобутню, неповторну художню творчість не лише України, але й всіх українців, які живуть у розсіянні.

Відкриваючи цю чудову виставку, колега В. Лопати едмонтонський художник Ігор Дмитрук сказав, що в творах нашого гостя віддзеркалюється історія народу від прадавніх скитів, через Княжу добу, через героїчний шлях козацької України, через трагізм XVIII—XIX століть до нинішніх часів ілюзій і розчарувань, але й надій. Мистець чутливо сприймає і знаходить зоровий еквівалент поетичного слова. Ми знов переживаємо думи, українські балади, в них чуємо голоси Шевченка і Сковороди, Лесі Українки і Івана Франка, Олеся Гончара, інших письменників і поетів.

За три дні, що діяла виставка, тут побувало чимало любителів світу прекрасного, надовго затримувалися відвідувачі біля полотен, чимало з них придбали твори нашого гостя В. Лопати. І тепер ці майстерно виконані мистецькі художні твори прикрашатимуть доми багатьох мешканців Едмонтону і всієї Алберти.

А С. Скрипник вже готується до нової виставки у своїй галерії. Хто буде слідуючий гість — покищо невідомо. Поживемо — побачимо.

Під час виставки (зліва): Р. Лопата, В. Лопата, І. Дмитрук і С. Скрипник.

Ю. Красноштан

Д-рові В. Шандорові сповнилося 90 літ

Недавно щоденник „Свобода" опублікував статтю про українського громадсько-політичного діяча Америки, уродженця закарпатського села Бараниці, поблизу Ужгороду, д-ра Вікентія Шандора. Приємно було довідатися з тієї статті, що з нагоди 90-ліття від дня народження Гарвардський університет видав друком працю ювіляра „Carpatho-Ukraine in the Twentieth Century: A Political and Legal History".

Закарпаття теж вшанувало визначну дату в житті В. Шандора. Ужгородський Державний Університет оцінив наукову діяльність ювіляра і його внесок в історію краю, надавши йому високе почесне звання доктора.

Цей навчальний заклад разом з крайовим культурно-освітнім товариством „Просвіта" в жовтні минулого року організували наукову конференцію до визначної життєвої річниці В. Шандора. Участь у ній взяли професори Ужгородського Державного Університету, Ужгородського Інституту Інформатики, Економіки і Права, Обласного Краєзнавчого Музею, учасники і очевидці боротьби за Карпатську Україну та широкі кола громадськости. Зокрема на конференції йшла мова про наукову спадщину ювіляра, її високий рівень, багатогранність дослідницьких зусиль, про важливість його політичної діяльности у міжвоєнний період та внесок довгорічної активної праці в ділянці закарпатоукраїнської історіографії.

Праці д-ра В. Шандора віднедавна стали відомі на Закарпатті, ними користуються вчителі студенти і всі, хто не є байдужим до минулого рідної землі. Вагомі результати досліджень ювіляр досягнув на підставі докладного вивчення джерельного матеріялу, зосередження на невивчених фактах та на тих, котрі залишалися поза належною увагою вчених. Центр його зацікавлень — політично-стратегічне становище Закарпаття у Центральній Европі.

В. Шандор віддавна проживає за межами рідної землі, однак серцем і розумом завжди був з батьківщиною. Навіть у часі, коли безпосередні взаємини були неможливі, він зумів знайти спосіб для підтримання тісних контактів зі земляками. На Закарпатті В. Шандора добре пам'ятає старше покоління як надзвичайно активного культурно-політичного діяча та керівника представництва Карпатської України в Празі. На цьому пості виявився його великий дипломатичний, політичний і економічний хист. Сучасне покоління знає передусім його науковий доробок.

Протягом перебування в Празі, коли В. Шандор очолював представництво Карпатської України, він відповідав за здійснення важливих рішень свого уряду. Представництво вело активну дипломатичну працю, налагоджувало тісні зв'язки з чеськими політичними діячами, укладало торговельні договори, вело банково-фінансові справи, перекладало державні закони на українську мову. Там також працювало україномовне радіо для Карпатської України, відбувалися зустрічі зі закарпатцями, які служили у чехо-словацькому війську, з українськими робітниками у Чехії, проводилися різні акції та імпрези, до яких належало у 1939 році величне свято — 125-річчя від дня народження Тараса Шевченка та ін.

Закарпаття гордиться своїм сином Вікентієм Шандором, як і всіма діячами, що доклали великих зусиль для покращання долі рідного краю, для волі, добра і розквіту соборної України.

Любиця Бабота

Україна...

(Закінчення зі стор. 1)

го світу", оскільки реґіон багатий на нафту.

Голова Верховної Ради України Олександер Мороз, з яким делеґація теж зустрілася, сказав, що боротьба за незалежність і самовизначення держави є невід'ємним правом кожного народу. Він зазначив, що для України дуже важливі стосунки з Палестинською самоуправною територією. „Хоча не зовсім доречно говорити тепер про розвиток наших міжпарляментарних зв'язків, оскільки ми йдемо до виборів, думаю, що ця тенденція буде незмінною незалежно від складу українського парляменту", — сказав голова Верховної Ради.

А. Курає попросив О. Мороза передати Президентові України Леонідові Кучмі щирі привітання від голови Палестинської самоуправної території Ясіра Арафата. „У нас є тверда рішучість розвивати стосунки з Україною, як на рівні парляментів, так і на інших рівнях", — сказав він.

На зустрічі з Б. Олійником гість повідомив, що найближчим часом Україну відвідає ще одна делеґація з Палестини, яка буде конкретно на урядовому рівні обговорювати питання двосторонніх стосунків і саме тоді визначаться конкретні напрямки співпраці.

Обидві сторони заявили також, що незабаром створять групи для міжпарляментарних зв'язків.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II ЗАКІНЧИВ свої п'ятиденні відвідини Куби в неділю, 25-го січня, і повернувся до Риму. Під час останнього дня перебування в Кубі, Папа заявив ентузіястичному кількатисячному гуртові вірних на Службі Божій, котру він відправляв в асисті єпископів на Площі революції в Гавані, включно з присутнім президентом Фіделем Кастром, що визволення людства мусить піти поза громадські та політичні аспекти і включити „право на свободу людської совісти" як підставу всіх інших людських прав.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Р. Карнаух здобув бронзову медалю на світовому чемпіонаті плавання.

Рон Карнаух, багатократний чемпіон американських і міжнародних плавацьких змагань, учасник Барсельонської Олімпіяди (де через наглу смерть свого батька над басейном він не здобув медалі), продовжує свою активність в цьому спорті і саме дня 17-го січня ц. р. на світовому чемпіонаті в м. Перт, Австралія, здобув бронзову нагороду на 200-метровій доріжці змінним стилем, осягнувши час — 2:01.89. Його випередили Марсел Воуда, Голяндія, і Касаєр Марчанд, Франція, що осягнули час відповідно — 2:01.18 і 2:01.66 хв.

Рон Карнаух, як вже відомо, є членом плавацької ланки УСВТ „Ч. Січ", в 1995 році на плавацьких першостях УСЦАК здобув в 3-ох конкуренціях три золоті медалі. Варто пригадати, що Рон належить до 3-го покоління з української родини, що приїхала до ЗСА з Тернопільщини. Кілька років перед Олімпіядою в Атланті Рон, при тісній співпраці Управи УСВТ „Ч. Січ", робив наполегливі старання переїхати в Україну, там оформитися, щоб могти репрезентувати її на Олімпіяді в Атланті. На жаль, через великі б'юрократичні перешкоди ці його заходи не вдалися. Рон продовжує бути активним у плавацькому спорті. В минулому році був учасником великих міжнародних змагань у Швеції, де теж здобув бронзову нагороду. В минулому ж році Рон успішно закінчив медичну школу, де здобув докторат ортопедичної хірургії. Його фінансовим спонзором був Джордж Штайнбренер, власник бейсболового клюбу Н. Й. „Єнкі", відданий прихильник олімпійців Америки.

З огляду на свій ентузіязм до плавацького спорту і бажання виконати наказ пок. батька (щоб Рон здобув олімпійську медалю), він покищо відложив свою професійну працю, активно готується і мріє ще раз ввійти до Олімпійської збірної ЗСА та поборотися в Сіднеї, Австралія, в 2000 році за медалю. В цьому році Ронові сповнится 29 років життя. Чи сповниться його мрія, покаже майбутнє.

Крім Карнауха на світовому плавацькому чемпіонаті в Австралії у збірній ЗСА дві золоті медалі в категорії 100 і 200 метрів горілиць здобув Леонід Крайцельберґ, якого пресові агентства ЗСА зачислили до українського походження. Крайцельберґ приїхав до ЗСА приблизно 10 років тому з Одеси, Україна. Йому 22 роки.

В підсумковому показнику табелі світового чемпіонату збірна ЗСА, здобувши 17 золотих медалів (усіх разом — 32), зайняла перше місце. На другому закінчили плавки Росії (11 золотих, разом 17) третє місце зайняла збірна Австралії (7 золотих, разом 25 медалів).

Досить успішно виступила репрезентація України, що із здобутком 3-ох золотих і одна срібна, зайняла досить почесне 5-те місце у світі. Це мабуть, найбільший досі успіх плаваків України на міжнародній арені.

О.Т.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 1-го ЛЮТОГО, 1998р.

Філядельфія, Па. Управа 422-го Відділу УНСоюзу Б-ва ім. С. Петлюри повідомляє своїх членів, що Річні загальні збори відбудуться о 12-ій год. дня в приміщенні української православної катедри св. Володимира Великого при 6740 N. 5th. St., Philadelphia, Pa., 19126. У програмі зборів: звіти Управи, вибір керівних органів Відділу, а після закінчення зборів буде вибір делеґатів та їх заступників на 34-ту Конвенцію УНСоюзу. — Управа Відділу.

НЕДІЛЯ, 8-го ЛЮТОГО, 1998 р.

Пассейк, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 42-ий відбудуться о год. 2-ій по полудні в УНДомі при 237 Hope Ave. На порядку нарад: звіт уступаючої Управи, Контрольної комісії і вибір нової на 1998р. Є важні справи. Тому ваша участь є більше як побажана. Після річних відбудуться місячні збори, буде вибір делеґатів на 34-ту Конвенцію УНС. Василь Марущак — предсідник, Варвара Тижбір — секретар.

НЕДІЛЯ, 8-го ЛЮТОГО, 1998 р.

Парма, Огайо. Річні збори Б-ва свв. Петра і Павла, Відд. 102 УНС відбудуться о год. 12:30 по пол. в приміщенні домівки сеньйорів при катедрі св. Йосафата (Астродом) 5720 State Road. В програмі вибір нової Управи на 1998 р. Після річних зборів відбудуться Загальні місячні збори. Вибір делеґатів на 34-ту Конвенцію УНС в Торонто, Канада. Просимо членів прибути. З пошаною за Управу: Володимир Федак — голова, Микола Бобечко — секретар.

НЕДІЛЯ, 8-го ЛЮТОГО, 1998 р.

Бостон, Масс. Річні загальні збори 238-го Відд. УНС ім. Евгена Коновальця, відбудуться після Служби Божої і Парастасу за померших членів Відділу о год. 12:30 по пол. у залі української православної парафії св. Андрія Первозванного Jamaica Plain. Ласкаво запрошуємо взяти участь у цих важливих зборах, вибрати відповідних кандидатів на 34-ту Конвенцію УНС, яка відбудеться у травні ц.р. в Торонто, Канада. Лариса Діяк — голова, Юлія Лозинська — нововибрана секретарка.

Китай...

(Закінчення зі стор. 1)

ця цифра була дійсна у 1950-их роках, тепер же кількість християн становить декілька сотень мільйонів.

Реґулярні інформації про жорстокі переслідування тибетських буддистів привели до того, що певні консервативні кола у З'єднаних Стейтах Америки навіть закликали Білий Дім запровадити торговельні санкції проти Китаю.

Підозріння влади щодо незалежних релігійних громад випливає з побоювання, що християнські місіонери і деякі етнічні меншини використовують релігію для підривання авторитету Комуністичної партії Китаю. Саме тому у згаданій заяві підкреслюється, що над свободою релігії в Китаї мусять домінувати „інші пріоритети — патріотизм і етнічна єдність".